

Звіт про управління: проблеми підготовки в Україні

В Україні підготовка нефінансових звітів все ще лишається прерогативою великих національних компаній і представництв міжнародних корпорацій. Проте у 2017 році Верховна Рада України, імплементуючи норми Директив ЄС 2013/34/ЄС «Про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність і пов'язані з ними звіти окремих типів компаній» та 2014/95/ЄС «Про розкриття нефінансової та різноманітної інформації певними великими підприємствами та групами», котра вносить поправки до Директиви 2013/34/ЄС, закріпила поняття та мету Звіту про управління в Законі України «Про внесення змін до Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" щодо удосконалення деяких положень № 2164-VIII від 05.10.2017.

Звіт про управління є новою формою звітності, тому на сьогодні це питання є мало дослідженим вітчизняними науковцями. Разом з тим, проблематика Звіту про управління висвітлювалась у працях таких українських науковців як К. Безверхий, Т. Бондар, В. Пантелєєв, А. Озеран, Л. Ловінської та Я. Олійник.

Згідно Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" Звіт про управління – документ, що містить фінансову та нефінансову інформацію, яка характеризує стан і перспективи розвитку підприємства та розкриває основні ризики і невизначеності його діяльності. Це документ в якому відображається фінансова та нефінансова інформація про стан та перспективи розвитку підприємства за наступними напрямками: організаційна структура та опис діяльності підприємства; результати діяльності; ліквідність та зобов'язання; екологічні аспекти; соціальні аспекти та кадрова політика; ризики; дослідження та інновації; фінансові інвестиції; перспективи розвитку; корпоративне управління.

Звіт про управління повинні подавати середні та великі підприємства, які оприлюднюють свою звітність. Від складання такого документа звільняються мікропідприємства та малі підприємства. Середні підприємства мають право не відображати у звіті про управління нефінансову інформацію. Оскільки в Україні відсутня законодавчо затверджена форма Звіту з управління, то підприємство самостійно вирішує, у якому вигляді його складатиме. Такий звіт подається разом з фінансовою звітністю та розміщується на веб-сторінці або сайті підприємства.

Нині в Україні досить мало підприємств мають досвід підготовки нефінансової звітності та розуміння наскільки корисною вона може бути для бізнесу. Тому більшість суб'єктів господарювання підходять до підготовки звіту з управління лише формально. Важливо усвідомлювати, що цей звіт – це «обличчя компанії». В ньому відображається те, як підприємство дотримується європейських підходів до ведення бізнесу, поваги до прав люди та захист навколишнього середовища, прозорість компанії та заходи щодо запобігання корупції. Проте кожне підприємство показує лише ті види і обсяги інформації, як вважає за потрібне. Саме тому однією з основних проблем підготовки звіту про управління є відсутність його стандартизації.

Ще одним дискусійним питанням є покладання обов'язків щодо підготовки зазначеного звіту на відділ бухгалтерії, про що свідчить практика більшості підприємств. Однак ця форма звітності містить різноманітну інформацію та показники, які мають генеруватись багатьма структурними підрозділами згідно зони їх відповідальності, а не тільки бухгалтерією, для забезпечення якості даних.

Також варто звернути увагу на візуалізацію відображення інформації. Більшість звітів представлені у короткій текстовій формі або ж у табличній з мінімумом інформації та пояснень. Проте звіт про управління може стати корисним інструментом комунікації, зокрема з інвесторами та особами, які зацікавлені у даних щодо фінансового стану та фінансових результатів підприємства. Його варто готувати у зручному для користувача форматі: графіки, діаграми, інфографіка. Важливо описати всі дані у доступному форматі для забезпечення сприйняття не тільки фахівцями, а і широкому загалу.

Отже, запровадження у практику Звіту про управління є важливим кроком уперед, адже фінансова звітність не може надати всю необхідну інформацію для інвесторів та суспільства. Тому метою такого звіту є доповнення річної фінансової звітності необхідною інформацією, що допоможе користувачам отримати достовірне уявлення про результати діяльності підприємства та стратегічні плани розвитку. Проте наразі він готується та подається, здебільшого, формально. Звіт потребує значних доопрацювань та роз'яснень з боку регуляторів, адже він надає унікальну можливість підприємству продемонструвати свою надійність та стійкість. За його допомогою можна розповісти про тренди в галузі та показати цінність своїх продуктів. Якісно підготовлений Звіт про управління дозволяє бути на крок попереду конкурентів.